

GŁOS ZIEMI BIAŁOSTOCKIEJ

GAZETA REGIONALNA

Wychodzi codziennie oprócz dni poświęconych.

Rok II Redaktor naczelny: JAN WALEWSKI Nr. 175 (246)

Źródło potęgi czy stały, bolesny upływ krwi?
2 lipca 1931 r.

Polska nie miała dotychczas możności zbudować planu swej wielkiej polityki. Poprostu nie mogli się to stać w okresie dwunastoletniego jej państwowego egzystowania i to nietylko z przyczyny, iż lata te wypełniły kryzysy wojenne, polityczne i ekonomiczne, lecz przede wszystkim dlatego, że było ich wogóle mało.

Pokłosie polityczne dnia wczorajszego

Niezwykłe ożywienie w gmachu Sejmu

„Mała Ustawa Samorządowa” pod obradami klubu BBWR - Rozmówki poselskie na temat kryzysu gospodarczego

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA, 1. 8. — Od samego rana kultura Sejmu wypełniła się postami. Przeważali oczywiście posłowie B. B. W. R., którzy zbiegli się na plenarne posiedzenie Klubu.

Wreszcie posłowie innych stronnictw zjawili się, by podjąć dylematy poselskie. O godzinie 10-oj rano plenarne posiedzenie Klubu BBWR, otworzył i zajął p. pułk. Walery Ślawek, wygłaszając przemówienie na temat aktualnej gospodarczych, zaznaczając w końcu, że na najbliższe posiedzenie Sejmu będzie wniesiona mała ustawa samorządowa.

Następnie wiceprezes Hołowko omówił stronę polityczną „Małej ustawy samorządowej”, a wicemin. Korsak, zasadnicze tezy tej ustawy.

W rozmowach poselskich w kuluarach głównym tematem był obecny kryzys gospodarczy, a w szczególności ostatnie wydarzenia w Niemczech.

Nadzwyczajna sesja Sejmu zostanie zwołana w I-iej połowie września

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA 1. 8. Jak się dowiadujemy w I-iej połowie września prawdopodobnie zostanie zwołana nadzwyczajna

sesja Sejmu na którą zostanie wniesiona „Mała ustawa samorządowa”.

Na tej sesji zostałyby wznowione prace konstytucyjne.

4 dni wystarczyły na epokowe odkrycia

Wyniki wyprawy Zeppelina

BERLIN. — Sprawozdawca prasowy na pokładzie Zeppelina podaje co następuje: „Wracamy. Droga nasza wiedzie ponad Krajem Rudolfa i przyłaskiem Brodaka. Leży tutaj badacz polarny por. Sedow, zagrzebany w lodzie. Salutujemy go trzykrotnie opuszczaniem flagi. Nad wyspą Ewy, tak nazwaną na cześć córki Nansena, korygujemy fałszywe kontury wyspy. Naprzód staramy się nawiązać połączenie radiowe.

Straszliwa tragedia żaradości, przyrzeczeniem komendant zamordował kucharkę. Samolot okrążył stację. Dłokośna w wysokości 150 metrów. Środki żywności i gazy przeznaczone dla prof. Urwanca, który przebywa na wyspie Kamienie, wa zrzuciliśmy obok. Gdy pierwszy pakiet zaopatrzony w spadochron opadł na

ziemię, wszyscy, jak ich było sześciu, jak szaleni w dół wyścigu rzucili się ku pakunkowi. Potykają się, ujadają, biegają dalej, giną z niecierpliwością.

mimo niejednokrotnego ostrzeżenia, że-bymy nie lecieli prosto z ziemi Franciszka Józefa do Kraju Północnego, ponieważ ta droga w lipcu z powodu mglist i lodowych osadów najniebezpieczniejsza z całej Arktydy, odbyliśmy ją bez przeszkody w ciągu pięciu godzin.

Nie ulega np. wątpliwości, iż wynikiem przeżyć w okresie rządów, uzależnionych od sejmu i parolentnego wskazywania społeczeństwu źródła zła tego okresu, jest wykrystalizowanie w sposobie myślenia obywateli, odczucia potrzeby skorygowania ustroju w kierunku rozluźnienia władzy, które ma władzę ustawodawczą krepawała swego życia — władzę wykonawczą, i poparcie tego odczucia wola realizacją powszechnieświadomości konieczności.

W ten sposób utrwała się jeden z zasadniczych faktorów wielkiej polityki polskiej, bo problem ustroju. I nima w tej dziedzinie innego sposobu jak nawarstwienie się przeżyć w czasie. Gdybyśmy zechcieli rozstrzygnąć definitywnie problem ustrojowy w maju 1926, siłą autorytetu Marszałka Piłsudskiego, rozstrzygnięcie to niewątpliwie wyprzedziłoby proces dojrzewania świadomości powszechnej i cede d. l. sto byłoby narzone na wszelkie możliwe w tych wypadkach skutki.

Polka posiada ponad 30 milionów obywateli, przy rocznym przyroście wynoszącym 500 tysięcy głów. Za lat dziesięć już liczba ludności wzrosnie do 36 milionów a przysto do 600 tys. Mało tego. Na świecie, poza Polską żyje około 6 milionów Polaków. Ta emigracja jest wynikiem trudności wyżywienia i zatrudnienia przez ojczyznę wszystkich jej dzieci. I emigracja ta z roku na rok wzrasta i najniebezpieczniej wzrastać będzie.

6 milionów Polaków w świecie to podstawa dla wielkiego handlu światowego polskiego, to ogromny odbiorca produktów przemysłu krajowego i odwrótnie, wielki i oczywiście tańszy dostawca artykułów przetwarzanych i hodowanych przezeń w krajach emigracyjnych a potrzebnych Polsce.

Afera biletowa w „Orbisie” łódzkim zafacza szersze kręgi

ŁÓDŹ. W związku z aresztowaniem kierownika oddziału łódzkiego bura podróży „Orbis”, Schimmera, wychodzą na jaw coraz to sensacyjniejsze szczegóły tej zakrojonej na wielką skalę afery oszukiwacza na szkodę ministerstwa komunikacji.

blankietowe na dłuższe dystanse, pobierając za nie należności, zgodnie z taryfa. Natomiast na blokach kontrolnych, pozostających w biurze i przesyłanych ministerstwu komunikacji do rozliczenia, wpisywał odległość mniejsze, zaś wynikłą stąd nadwyżkę skierował do własnej kieszeni.

Jeśli nie została ona jeszcze uświadomiona społeczeństwu nie świadczy to przeciw niej ani też nie znaczy iż praca w tym kierunku nie została jeszcze rozpoczęta.

Ponadto komisja kontrolna ujawniła jego oszustwo w księgowaniu, polegające na tem, że Schimmer przetrzymywał pieniądze, należne ministerstwu komunikacji, obracając je prawdopodobnie na dyskонт weksli.

Kombatanci amerykańscy w wojnie z bandytyzmem

NOWY JORK. — Ludność Nowego Jorku niepewna jest życia nawet w biały dzień na ruchliwych ulicach, gdyż zorganizowane bandy zbrodniarzy urządzają tam napaady przy użyciu karabinów maszynowych, bomb i rewolwerów. Ostatnio jak donosił o tem „United Press”, bandyci, jadący autem, ostrzelali z karabinu maszynowego grupę dzieci, raniąc ciężko 5 małaństw. Dwoje z tych dzieci zmarło obecnie w szpitalu, reszta walczy ze śmiercią.

Weterani wielkiej wojny zahartowani w bojach nad Sommą, napewno nie ulegną się bandytów i w razie starcia ze światnie zorganizowanymi bandami potrafią zrobić właściwy użytek z posiadanej broni. Równocześnie ludzie ci nie ulegną terrorowi, stosowanemu przez bandytów przeciw wszelkim organom bezpieczeństwa.

„Legjon amerykański” ma otrzymać kompletne uzbrojenie wojenne w postaci aut opancerzonych, karabinów maszynowych, granatów ręcznych i rewolwerów, i

Wojna, wydana bandytom przez „Legjon amerykański”, będzie bezpardonowa. Na samą wieść o zgłoszeniu się „Legjonu amerykańskiego” do dyspozycji prezydenta miasta, ludność oddechła, a wielu bogatych ludzi oświadczyło, że dotychczas płacili wysokie haracze bandytom za bezpieczeństwo, obecnie zaś zaprzestają płacenia, by nie dostarczać wielkim bandom środków finansowych, potrzebnych na przekupstwa władz i na organizowanie kosztownych napaadów przy użyciu najdoskonalszych narzędzi zbrodni.

Obrady Najwyższej Rady Wojennej w Paryżu

PARYŻ. — Najwyższa rada wojenna obradowała w pałacu Elizejskim pod przewodnictwem prezydenta Doumer'a. Według ormaccowych radajj paryfya zmo-

ła się kwestją tegorocznych manewrów i całokształtem sytuacji wojskowej. General Weygand i marszałek Petain złożyli sprawozdanie swych podróży inspekcyjnych.

Co wolno wysyłać w paczkach do Rosji Sowieckiej

W deklaracjach muszą być oznaczone najdrobniejsze przedmioty

Zdarzają się wypadki, że nadawcy, wysyłając do Rosji Sowieckiej paczki z artykułami żywnościowymi i innymi przedmiotami, nie podają w deklaracjach celnych szczególnej zawartości paczek, oraz wkładają również do paczek przedmioty niedozwolone do wwozu do

Z.S.S.R., a dla przemycenia ich ukrywają je wewnątrz przedmiotów dozwolonych. W obydwu wypadkach sowieckie władze celne konfiskują nie tylko przemycańskie lub niezamierzone w deklaracjach celnych przedmioty, lecz także całe paczki, w których się one znajdują.

Celem uchronienia publiczności przed stratami, ministerstwo poczt i telegrafów wydało zarządzenie, by personel pocztowy pouczał dokładnie nadawców, wysyłających paczki do Rosji, ażeby w deklaracjach celnych zaznaczyli wszystkie, nawet najdrobniejsze przedmioty, zawarte w

paczce, oraz nie wkładali do nich przedmiotów, zakazanych do wwozu do Z.S.S.R. Niezależnie od tego, takłe pouczenie zostanie wywieszane w urzędach pocztowych, w miejscu dostępnym dla publiczności.

Wykaz przedmiotów, dozwolonych do wwozu do Rosji, jest ogłoszony w Dzienniku Uzędowym ministerstwa poczt i telegrafów № 12 z 1931 r. i w tej sprawie personel pocztowy będzie udzielał na żądanie zainteresowanych osób koniecznych informacji.

Rodziny uczestników Kursu przysposobienia wojskowego otrzymają specjalne zasiłki

Ministerstwo spraw wewnętrznych zawiadamia, że min. spraw wojskowych rozkazem z dnia 21 sierpnia 1928 r. zaliczyło uczestnikom sześciu tygodniowych kursów instruktorskich przysposobienia wojskowego termin wspomnianych kursów

na poczet ćwiczeń wojskowych, przewidzianych w art. 77 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym.

Z tych względów rodzinom wymienionych osób na czas trwania kursów, w wypadku przewidzianym w ustawie z dn. 22 marca 1923 r. o zasiłkach dla rodzin osób, powołanych na ćwiczenia wojskowe, przysługuje prawo do zasiłku, przewidzianego w par. 1 rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych z dn. 19 września 1923 r.

Zmiany w taryfie opłat konsularnych

Na podstawie wspólnego rozporządzenia ministrów spraw zagranicznych, skarbu, przemysłu i handlu, spraw wewnętrznych, sprawiedliwości oraz pracy i opieki społecznej, zostają z dniem 1-ym sierpnia r. b. zmienione niektóre pozycje polskiej taryfy opłat konsularnych.

Za przeprowadzenie likwidacji spadku przy udziale konsula, działającego w imieniu nieobecnego spadkobiercy, pobierać będą konsulaty 8 proc. od zrealizowanej sumy, przypadającej spadkobiercy po odliczeniu wydatków rzeczywistych oraz opłat.

Jak długo będzie trwał obecny kryzys gospodarczy

Obliczenie znakomitego ekonomisty

Z obliczeń znanego ekonomisty belgijskiego Raoul Haccout wynika, że czas trwania poprzednich przesilen gospodarczych wynosił przeciętnie 23 miesiące.

przyczem najdłuższe przesilenie było w latach 1881—1886 (31 miesięcy), a najkrótsze w latach 1907—1904 (4 miesiące).

Przyjmując, że obecne przesilenie trwa już blisko 23 miesiące, wynikałoby, że koniec jego powinien być już niedaleki.

Minimalne zapotrzebowanie na dolary na giełdzie pieniężnej spowodowało obniżkę o 1 punkt

Na zebraniu giełdy dewiowo-walutowej w Warszawie zapotrzebowanie na dolary gotówkowe było w dalszym ciągu minimalne. Zebranie uszeregowano w ten sposób, jak i obrót. Zastój ten spowodowany został sezonem walutowym. Tendencja dla dewiza, przy obrocie małych.

kursu prywatnego nie określono. Rubel złoty 4,92, srebrny 1,47, bilon 0,73, czerwone 2,80. Dekretami na Berlin banki w dalszym ciągu nie obracają. Kurs orientacyjny dla tych dewiz ustalono na mocy obliczeń notowań międzynarodowych w stosunku do warszawskich na 211,30.

Kursy dewiz notowano: Nowy Jork — 8,922, Nowy Jork kabel — 8,926, Londyn — 43,36, Paryż — 34,99, Praga — 26,44 i pol., Sztokholm — 238,90, Szwajcaria — 174,17, Wiedeń — 125,47, Holandia — 359,0.

Życie gospodarce

Przemiana światła słonecznego w energię elektryczną

Wiekopomne odkrycie prof. Joffe. Wkrótce będziemy czerpać olbrzymie ilości prądu elektrycznego z promieni słonecznych

Niedawno donosiliśmy o odkryciu, jakiego dokonał w Leningradzie uczonego rosyjskiego prof. Joffe, któremu udało się zapomocą elementów fotograficznych przemienić bezpośrednio energię słońca w energię elektryczną.

Wielu, dr Lange wysnuł dalsze poważniejsze już wnioski. Po wielu badaniach w tym względzie Lange przemienił ten nowy element świetlny w źródło światła o wiele silniejsze i przy współpracy laboratorjów T-wa Tungsram udało mu się stworzyć odpowiednią formę zastosowania tego wynalazku.

Jeżeli będzie ny uważali urządzenie przemieniające energię chemiczną w energię elektryczną, za element galwaniczny, a urządzenia, które to samo czynią z energią termiczną za elementy termiczne, to można śmiało nazwać te nową „maszyną” świetlną-elektryczną elementami

Nikte obroty na giełdzie zbożowej

Na giełdzie zbożowo-towarowej w Warszawie obroty były małe. Mimo zwiększonej podaży tendencja utrzymała się. Notowano pierwszy wagon Warszawa za 100 kg. w handlu hurtowym w ładunkach

Popierajcie Ruch Strzelecki

Wagonowych: żyto 19,20, pszenica stara 24—25, pszenica nowa 23—24, owies jednolity stary 27—28, owies zbierany stary 24—25, owies nowy 23—24, jęczmień ozimy nowy 21—22, jęczmień browarny — bez obrotu, mąka pszenna lukusowa 45—55, mąka pszenna 40—45, mąka żytnia typu przelipowego 36—38, otręby pszenne szale 16—16,50, średnie 14—14,50, żytnie 13—13,50, rzepak zimowy 30—31.

Okrutna walka dłużników z wierzycielem

Doskonały sposób na wierzycieli — Ponury sąd rabinacki w podziemiach

Zaczęło się od tego, że panowie Icek i Szulim Lindenowie (Warszawa, Mirowska 10) byli winni pewną sumę pieniędzy p. Moszkow Kalkmanowi. Gdy nadszedł termin i panowie Icek i Szulim nie wykupili wekselków — pan Moszek zaprestował takowe, postąpił się o klauzule egzekucyjną i komornik wyznaczył termin licytacji u braci Lindenów.

Wówczas powtórzyła się przykra scena, która raz już miała miejsce w mieszkaniu pana Kalkmana, a w której harap grał niepoślednią rolę.

Wówczas powtórzyła się przykra scena, która raz już miała miejsce w mieszkaniu pana Kalkmana, a w której harap grał niepoślednią rolę.

Wówczas powtórzyła się przykra scena, która raz już miała miejsce w mieszkaniu pana Kalkmana, a w której harap grał niepoślednią rolę.

Wówczas powtórzyła się przykra scena, która raz już miała miejsce w mieszkaniu pana Kalkmana, a w której harap grał niepoślednią rolę.

Kobięce zakony rycerskie w wiekach średnich

Białogłowy na polach bitew — Stowarzyszenie dam krzyżowych — Kobiety stanu rycerskiego

Chciały białogłowy picia słabszą nazywano, to jednak od dawniejszych lat mierzadko kobiety za oręż chwyciły.

Oprócz kobiecych zakonów rycerskich niewiasty łączyły się i w inne stowarzyszenia, które miały na celu albo obronę i rozszerzenie wiary świętej, jak np. stowarzyszenie „dam krzyżowych”, założone przez Eleonorę Gonzagę, albo przestrzeganie obyczajowego życia, jak zakon

„przepaski dla wdów”, założony przez Annę Bretońską, wdowę po królu Karolu VIII. Były też stowarzyszenia „przeciwdziałające zbytkowi”, zakon „miłości bliźniego”, zakon „pani rycerskich”, założony przez Krystynę królową szwedzką i t. d.

Wielcy ludzie chorowali na idjosynkrazję chorobę wstrętu

Znanym i często spotykanym objawem chorobliwym jest odczuwanie przez pewne organizmy wstrętu ku niektórym rzeczom, zapachom, barwom i t. d. Dziwny ten objaw nosi w nauce miano idjosynkrazji. Najczęstsze wypadki tego rodzaju dotyczą osób, które na sam widok zwierzęcia, malin, czy raków dostają wysypki na całym ciele, bardzo dotkliwej, która jednak szybko mija, bez uciekania się do środków leczniczych.

Radjoprogram

Niedziela 2 sierpnia

- 10.15 Transmisja Nabożeństwa z Krakowa
- 12.00 Muzyka
- 13.40 P. Mieczysław Skrzypuski wygłosi feljeton p. t. „Wyspa piękna”
- 14.00 Muzyka ze Lwowa
- 14.10 „Jeden ze świętych starożytnych Egipcjów” — Wygł. prof. Raszkowski
- 14.25 Muzyka ze Lwowa
- 14.35 „Co to jest sen” — wygłosi dr. Jerzy Szpakowski
- 14.50 Muzyka ze Lwowa
- 15.00 „Przysposobienie rolnicze” — wygłosi inż. St. Wyrzykowski
- 15.20 Muzyka ze Lwowa
- 15.50 Muzyka ze Lwowa
- 16.00 „Co słychać, o czym wiedzieć trzeba”
- 16.20 Muzyka ze Lwowa
- 16.40 Program dla dzieci stażych
- 17.10 „Kwadran buchaltera”
- 17.30 Muzyka z płyt gramofonowych
- 17.40 Koncert Orkiestry Polijki Peństwowej
- 19.20 Muzyka z płyt gramofonowych
- 19.40 Skrzynka Pocztaowa Techniczna
- 20.00 „Święto warcyzów” — wygłosi dr. M. Henzel
- 20.15 Koncert z doliny Szwajcarskiej
- 22.00 P. Roman Zrebowicz wygłosi feljeton p. t. „Egzygotyczne typy”
- 22.30 Recital śpiewaczy Anieli Szlemińskiej
- 23.00 Muzyka lekka i taneczna

